

### Поради батькам

Проблема насильства над дитиною у сім'ї є дуже актуальною на сьогоднішній день, більшість дітей в тій чи іншій мірі стають жертвами домашнього насилля. Прояви насильницьких дій можуть мати різні варіації: починаючи словесними образами і закінчуючи побиттям і сексуальними домаганнями.

Домашнє насильство є однією з найважливіших причин, які сприяють соціальному та психічному нездоров'ю сім'ї.

**Насильство** – застосування силових методів або психологічного тиску за допомогою погроз, свідомо спрямованих на слабких або тих, хто не може чинити опір.

Можна виділити кілька **видів** насильства:

- фізичне;
- психічне (емоційне);
- сексуальне (чи спокуса);
- зневага інтересів та потреб дитини (занедбаність).

Зазвичай, удаються до фізичної сили тоді, коли не можуть мирно вплинути на ухвалення тих або інших рішень. **Причини** виникнення насильства в сім'ї – різноманітні. З них можна

виділити дві групи:

- **внутрішні** (стосунки всередині родини: безробітність або низька матеріальна забезпеченість; алкоголізм одного чи обох батьків; самотність чи шлюб, який розпався; занадто маленьке житло, що посилює напругу; озлобленість батьків чи розчарованість у житті; фізична чи психічна перевтома; незрілість батьків; егоїзм батьків, прагнення їх до розваг; відсутність прив'язаності до дитини; надмірна вимогливість; народження другої дитини; велика кількість дітей; небажана дитина (як привід і примус до укладення шлюбу); позашлюбна дитина як об'єкт виміщення зла на його матір (батька); дитина з фізичними та психічними недоліками, від якої хочуть позбавитися тощо);
- **зовнішні** (майнове розшарування суспільства, ослаблення системи державного контролю за регулюванням виробництва і споживанням спиртних напоїв, наркоманія, криза моралі та культури, порушення прав дитини тощо).

### Психологічні наслідки домашнього насильства:

- Життя жертв у постійному страху;
- Брак позитивних почуттів;
- Нереалізованість потреби у самовираженні;
- Катастрофічно занижена самооцінка жертв насильства, впевненість у тому, що вони ні на що не здатні;
- Обман як основна модель поведінки членів родини;
- Життя у повному обмеженні свободи;
- Депресія як реакція жертви на насильство;
- Прийняття дитиною насильницької моделі існування сім'ї, як норми;
- Агресивна, аж до злочинної, поведінка дітей і підлітків тощо.

Найкраще вирішення проблеми – її попередження. Що ж можна порадити батькам, які б хотіли відмовитися від використання насильницьких методів, але не знають, як це зробити?

По-перше, усвідомити, що ці методи неефективні і навіть небезпечні як для фізичного, так для психічного й морального здоров'я дитини.

По-друге, з'ясувати, що служить поштовхом для застосування насильства стосовно дітей, і тут важлива умова – цей "поштовх" необхідно шукати тільки усередині себе, а не

зовні.

По-третє, навчитися володіти собою, тому що в більшості випадків батьки застосовують насильницькі методи через те, що не здатні стримуватися.

Демонструйте дитині свою любов, підтримку та повагу. Пам'ятайте, що недостатньо просто бути поруч з дитиною, потрібно вміти слухати і чути її, навчитися сприймати як особистість та рівнозначного учасника спілкування.

Безумовне прийняття дитини – це любов до неї не за те, що вона красива, розумна, слухняна, талановита, а просто за те, що вона є. Потреба в безумовній любові – одна з фундаментальних людських потреб, її задоволення необхідне для гармонійного розвитку особистості. Задовольняється ця потреба за допомогою доброго, лагідного слова, привітного батьківського погляду, ніжного дотику. Такі ознаки насичують дитину дуже потрібними для її психологічного розвитку позитивними емоціями. Але це не означає, що батьки не мають права сердитися на дитину. Проте для вираження гніву повинні існувати певні правила:

- Слід виражати своє незадоволення не самою дитиною, а її окремими діями (заміна «Ти» – повідомлень на «Я» - повідомлення);
- Варто засуджувати дії дитини, а не її почуття (якщо вони виникли, то для цього були певні підстави);
- Незадоволення діями дитини не повинно бути систематичним, інакше воно переросте в загальне неприйняття.

Отже, насильницькі дії мають руйнівний вплив на психіку дитини, викривляючи сприйняття нею людських стосунків, обумовлюючи формування неправильної системи цінностей. Діти, що зазнали різного роду насильницьких дій, самі стають агресивними, що виливається на слабших та молодших. Це в свою чергу обумовлює проблеми в міжособистісному спілкуванні, комунікативні негаразди. У дітей-жертв часто формується низька самооцінка, переконання, що вони гірші від інших. Через це дитині, а далі і дорослому, важко домогтися поваги оточуючих, досягти успіху в житті.

Власні сім'ї жертв домашнього насилля рідко бувають благополучними, оскільки модель поведінки та стиль взаємин із батьківської сім'ї переноситься у власну. І ставлення до

## Корінь насилля

Написав Administrator

Понеділок, 16 вересня 2013 13:32 -

---

власних дітей буде багато в чому подібне до того, як до дитини ставились її батьки.

К.М.Шевченко, практичний психолог